

Република Србија
 Виши суд у Новом Саду
 Посл. бр. Гж. 2279/2012
 Дана 11.12.2013. године
 Нови Сад

ОСНОВНИ СУД У НОВОМ САДУ	
Препишито лично, поштом препоручено	
Бично дана _____	Рачу _____
Примерака _____	Протокола _____
ПРИМЉЕНО 25 DEC 2013	
Таксирано са _____	днк. Без таксе _____
Милна такса од _____	динара _____
Број _____	201 _____
Потпис _____	Потпис _____

VI

У ИМЕ НАРОДА

Виши суд у Новом Саду, у већу судија Милицковић, председника већа, Јасмине Динић и Оливера Пејак Прокси, чланова већа, поступајући у правној ствари тужаца **МИЛАНА ЈОВАНОВИЋА** из Новог Сада, улаци Шекспирова бр.2, кога заступа Жико Остојаћ, адвокат из Новог Сада, против туженог **РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ**, Дирекција Посрајинског фонда Нови Сад, из Новог Сада, Житни трг 3, кога заступа Нада Лончар, запослена у Дирекцији Посрајинског фонда ПНО, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужаца изјављеној против пресуде Основног суда у Новом Саду, послони број II. 5922/2011 од 22.03.2012. године, у седници већа одржаној 11.12.2013. године, донео је

ПРЕСУДУ

Жалбу тужаца се **УСВАЈА**, па се пресуда Основног суда у Новом Саду, послони број II. 5922/2011 од 22.03.2012. године **ПРЕИНАЧАВА** у побијаном делу (став 2 изреке) тако што се тужбени захтев тужаца Милана Јовановића усваја па се тужени обавезује да му на име накнаде материјалне штете због мање исплаћених месечних износа припадајуће пензије од 01.01.2008. године исплати износ од 188.195,55 динара, а **УКИДА** за износ од 58.773,32 динара који представља законску затезну камату на досуђени износ главнице до 31.12.2011. године, као и у делу одлуке о трошковима парничног поступка и у том делу предмет праћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

4230/13

Побијаном пресудом (став 2) првостепени суд је одбио тужбени захтев тужаца којим је тражио да суд обавезе туженог да му исплати на име материјалне штете због мање исплаћених месечних износа припадајуће пензије од 01.01.2008. године, износ од укупно 246.968,87 динара са законском затезном каматом од 01.03.2012. године до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате, у року од 8 дана, под претњом извршене. У ставу 1 изреке првостепени суд је одбио приговор стварне и месне надлежности.

Против другог става наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавио тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и

погрешно утврђеног чињеничног стања. Предложено је да овај суд жалбу усвоји и пресуду у побјаном делу преничи тако што ће тужбени захтев тужиоци у целости усвојити.

Жалба је основана.

Испитујући побјану пресуду у границама разлога наведених у жалби, лезећи по службеној дужности на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачке 1, 2, 5, 7. и 9. ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 125/2004 и 111/2009), а сходно члану 506. став 1. ЗПП-а ("Службени гласник РС", бр. 72/2011) и на правилну примесу материјалног права у смислу одредбе члана 372. став 2. ЗПП, овај суд је нашао да се, а имајући у виду утврђено чињенично стање, не може испитати правилна примеса материјалног права.

Према утврђењу првостепеног суда рошењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 28.11.2007. године број 095620, тужиоци је усклађена старосна пензија на 4491,130 болова, односно 83%, од пензијског основи почев од 01.08.2004. године, према важећим елементима пензијског основи, те на 5254,025 болова односно 83% од пензијског основи почев од 01.10.2005. године, према важећим елементима пензијског основи. Тужиоци је у периоду од 01.01.2008. године до 31.12.2011. године исплаћена пензија у износу од 2.865.159,51 динара. Да је тужев обрачун вршио тако да је тужиоци пензију ускладио са наредним повећањем вредности бола за 11,06% од 01.01.2008. године, истом би исплатио износ од 3.053.355,06 динара. Тужени је тужиоци исплатио мање 188.195,55 динара. Затежна камата на мање обрачунату пензију, уз принцип да дужничко-поверљачки однос настаје 20-ог у месецу за разлику из претходног месеца, износи 58.773,32 динара, закључно са 29.02.2012. године. Укупна разлика између исплаћених пензија и припадајућих са увећањем од 11,06% и урачунатом затезном каматом закључно са 29.02.2012. године, износи 246.968,87 динара. Тужилац је током 2007. године примао војну пензију као војни осигураник, која је била изнад 60% од просечно остварене зарде запосленог у Републици Србији без пореза и доприноса.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, овај суд је нашао да се основано жалбом тужиоци оспорава правилност и законитост пресуде у ожалбеном делу који се односи на главницу дуга туженог.

Према члану 193. став 1. Закона о војсци Србије (Службени гласник РС број 116/07 и 88/09) који је ступио на снагу 01.01.2008. године, усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу, врши се по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање. Уједно је чланом 197 став 2 стављена ван снаге одредба члана 261. Закона о војсци Југославије, који је регулисао начин усклађивања војних пензија.

Из наведене материјалноправне одредбе произилази обавеза туженог да усклађивање износа пензија војних осигураника врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, па је зато, супротно жалбеном наводу, тужени био дужан да усклађивање свих доспелих војних пензија од 01.01.2008. године врши у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском

осигурању, те да нема основа да се посебно цени постојање законских услова у погледу права на ванредно усклађивање пензија само за категорију војних осигураника. Ово из разлога што је ова категорија пензионера од 01.01.2008.године укључена у општи систем пензијског и инвалидског осигурања.

Овако правни став заузет је у досадашњој пракси Уставног суда у поступцима по уставним жалбама у вези права војних осигураника на ванредно усклађивање пензија, према ком ставу је одредбом члана 73. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању из 2005. године, изузетно од члана 21. тог закона, предвиђено ванредно усклађивање пензија за 2006, 2007. и 2008. годину, од 1. јануара текуће године, под условима, на начин и у висини прописаној чланом 75. став 1. истог закона. Стога, пензије и друга примљива војних осигураника су морали бити усклађена по истој динамици, и то по службеној дужности.

Даље, појединачна решења о усклађивању пензија и других примљива су доношена само на захтев војног осигураника, на чињеница да је решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника број СП 095620 од 18.10.2011. године одбијен захтев тужиоца за усклађивање пензије, није од утицаја, обзиром да се усклађивање врши по службеној дужности.

Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање (Службени гласник РС број 20/08 од 19.02.2008. године) усклађене су пензије, вредност општег бода, новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу и новчане накнаде почев од 01.01.2008.године за 11,06 %, с тим да се пензије и новчане накнаде са овим процентом усклађују у односу на усклађену пензију и новчану накнаду по решењу из октобра 2007. године, а којим је извршено усклађивање пензија од 01.10.2007.године („Службени гласник“ РС број 99/07).

Одлуком Министра одбране од 20.03.2008. године о усклађивању војних пензија за 2007. годину (Службени војни лист број 13/2008) извршено је годишње усклађивање износа пензија војних осигураника остварених по Закону о Војсци Југославије са пензијама одређеним за 2007. годину тако што повчана вредност бода за обрачунавање пензија од 01.01.2008. године износи 9,40 динара. Истом одлуком је предвиђено да ће се корисницима војних пензија који су право на исплату пензија остварили до 31.12.2007. године, обрачуни и исплата разлике између усклађеног износа пензије овом одлуком и исплаћених износа извршити истовремено са исплатом дела пензије за март 2008. године. Одлука је донета на основу члана 196 став 2 Закона о војсци Србије у вези са чланом 261 став 5 Закона о Војсци Југославије.

Сходно горе наведеном, тужени није извршио усклађивање износа војних пензија за 11,06 % почев од 01.01.2008. године, у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, а што је био дужан учинити по службеној дужности, на основу члана 5 Уредбе о начину остваривања и престанка права из ПИО војних осигураника, на који начин је тужиоцу причинио штету у висини разлике између износа исплаћених пензија и износа које је био дужан исплатити у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Због свега напред изнетог, тужиоцу припада право на накнаду материјалне штете, јер је тужиоцу проузрокована штета у смислу чл. 155 ЗОО и 172. ЗОО у виду умањена имовине, а у висини главног дуга (износ од 188.195,55 динара) која је утврђена финансијским вештачењем. Стога је првостепени суд погрешно применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиоца за износ главног дуга, па је овај суд побједану пресуду пренаивно тако што је тужбени захтев тужиоца у изведеном делу усвојио и обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 188.195,55 динара.

Међутим, за сада се не може испитати правилност одлуке у делу који се односи на законску затезну камату, будући да првостепени суд у побједаној пресуди није расправно правилност обрачуна затезних камата за период доцње, на тиме и право тужиоца, са аспекта примене одредаба Закона о висини стопе законске затезне камате („Службени лист СРЈ“ бр. 9/2001, „Сл.лист СЦГ“ бр. 1/2003 – Уставна повеља и „Сл.гласник РС“ бр. 31/2011 и 73/2012- одлука Уставног суда Републике Србије). Наиме, првостепени суд је у току поступка финансијским вештачењем утврдио износ припадајуће законске затезне камате објечане по конформној методи. Како према одлуци Уставног суда број IУз-82/2009 од 12.07.2012. године, одредба члана 3. став 1. Закона о висини стопе затезне камате („Службени лист СРЈ“, број 9/01) није у сагласности са Уставом у делу који гласи „применом конформне методе“, то овај суд није могао да испита првостепену пресуду у делу одлуке о законској затезној камати, те је исту у том делу укинуо и пресмет вратио првостепеном суду на поновни поступак.

Одредбом члана 161. став 3. ЗПП прописано је да кад другостепени суд укине одлуку против које је изјављен правни лек и предмет врати на поновно суђење, оставиће да се о трошковима поступка поводом правног лека одлучи у коначној одлуци. Ставом 4. истог члана одређено је да суд може поступити по одредби става 3. овог члана и кад одлуку против које је изјављен правни лек само делимично укине. Како је овај суд побједану пресуду делимично укинуо, то је применом одредбе члана 161. став 4. у вези члана 3. ЗПП укинуо и одлуку о трошковима парничног поступка, те ће првостепени суд у поновном поступку одлучити о трошковима целог поступка.

У поновљеном поступку првостепени суд ће правилном применом материјалног права одлучити о преосталом делу тужбеног захтева који се односи на законску затезну камату, као и о трошковима поступка, при чему ће водити рачуна и о Одлуци Уставног суда број IУз- 82/2009 од 12.07.2012. године.

Због свега изнетог, овај суд је применом одредбе члана 380 тачка 4 и 376 ЗПП одлучио као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА

Миљана Миличковић, с.р.

з.т.р.

Република Србија
ОСНОВНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл.бр. П. 5922/2011
Дана: 22.05.2012. године
НОВИ САД

У ИМЕ НАРОДА

Основни суд у Новом Саду по судији Драгани Митровић, као судија појединачу у правној ствари тужности **ЈОВАНОВИЋ МИЛАНА** из Новог Сада ул. Шекспирова бр. 2, кога заступа Живко Остојић адвокат у Новом Саду, против туженог **РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ, ДИРЕКЦИЈА ПОКРАЈИНСКОГ ФОНДА** Нови Сад, ул. Житки три број 3, ради накнаде штете, вредност предмета спора 246.968,87 динара, након одржане усмене, главне и јавне расправе закључене дана 22.05.2011. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ приговори стварне и месне неваљалости овог суда.

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде материјалне штете због мањег исплаћених месечних износа припадајуће пензије од 01.01.2008. године исплати износ од укупно 246.968,87 динара са законском затезном каматом од 01.03.2012. године до исплате, те трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од 22.05.2012. године до исплате.

Образложење

Тужилац је дана 27.06.2011. године поднео тужбу против Фонда за социјално осигурање војних осигураника Београд у којој је извао да се обраћао туженој са захтевом да му призна право на повећање пензије у висини од 11,06 % на чега по основу разних позитивних прописа има право, али му тужени на његов захтев није одговорио. Навео је да је решењем директора Фонда за социјално осигурање војних осигураника тужоцу признао право на пензију коју до данашњег дана остварује код туженог. Навео је да је одредбом 261 Закона о војсци Југославије прописано да се раније утврђене пензије усклађују са изменама плата професионалних војника истог члана и положаја, тако што се измењени износи плата узимају за утврђивање новог пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника остваривања и престанку права из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника прописано је да се пензије и друга привага усклађују по службеној дужности, па је сходно овој одредби тужена донела ново решење којим је извршено усклађивање пензије утврђивања тужоцу нов пензијски основ, у складу са Уредбама о платама и другим повчаним

примањима и примањима професионалних војника и цивилних лица у војсци СЦГ. Ступањем на снагу Закона о Војсци Југославије 01.01.2008. године, одредбом члана 193 став 1 закона, прописано је да се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог Закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу, врши по диспозити и на начин утврђен законом којим се утврђује пензијско и инвалидско осигурање. Како је Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, а након ступања на снагу Закона о Војсци Србије, својим решењем 01. Број 181-431/08 од 25.01.2008. године, вавредно извршио усклађивање, односно повећање пензије за 11,06 % од 01.01.2008. године, тужени Фонд за СОВО, савласно одредбама члана 193 Закона Војске Србије и на основу члана 5 Уредбе о начину остваривања и престанку права и пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника, био је дужан да по службеној дужности тужноцу пензију и друга примања усклади и повећа за 11,06 %, те да изврши исплату новог износа пензије почев од 01.01.2008. године. Свим тим, услови за усклађивање пензије односно утврђивање нове висине пензије стекли су се ступањем на снагу одредбе члана 193 Закона Војске Србије, односно доношењем и ступањем на снагу решења Републичког фонда ПИО о вавредном усклађивању пензија за 11,06 % почев од 01.01.2008. године. Како је тужени за спорни период, од 01.01.2008. године па до данас, тужноцу исплатио мањи износ пензије од припадајуће пензије по основу вавредног повећања и усклађивања за 11,06 % од 01.01.2008. године, у износу од 200.000,00 динара, то је он тиме тужноцу проузроковао штету, па је сходно одредбама члана 172 и члана 277, а у вези са чланом 324 Закона о облигационим односима, одговоран као правно лице. Предложено је да суд донесе пресуду којом ће обавезати туженог да тужноцу, исплати на име материјалне штете због мање исплаћених месечних износа припадајуће пензије за период од 01.01.2008. године до 31.05.2011. године и даље, износ укупно 200.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2009. године до исплате, и трошкове поступка. Тужилац је током поступка позивајући се на одредбе члана 6 и 7 Закона о општем управном поступку, истицао и да се усаглашавање пензије са новим прописима врши по службеној дужности па терет пропуста на страни органа извршне власти не треба да сноси грађанин. Тужилац се 05.10.2010. године обратио Фонду за социјално осигурање војних осигураника захтевом за усклађивање пензије у износу од 11,06% за период од 01.01.2008. године али је Фонд решењем од 18.10.2011. године захтев одбио.

Како је на основу члана 79 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању дошло до преузимања послова обезбеђивања и спровођења пензијског и инвалидског осигурања као и послова финансијског пословања који су били у надлежности Фонда за социјално осигурање војних осигураника на дан 01.01.2012. године од стране Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, тужилац је поднеоском од 30.01.2012. године као туженог означио Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Дирекција покрајинског фонда, Нови Сад, па је након изјашњавања Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање констатовано ступање у парницу овог фонда на место Фонда за социјално осигурање војних осигураника Београд.

Тужилац је током поступка укључио и да је тужени вавредним усклађивањем пензија од 01.01.2008. године повећао пензије без обзира да ли су биле мање или веће од 60% просечне зарде запослених у Републици. Учинио је неспорним да је тужилац пензију примао у целисти у току 2007. године. Поднеоском од 05.04.2012. године тужилац је поставио коначан захтев којим је предложио да се тужени обавеза да му на име накнаде материјалне штете због мањег исплаћених месечних износа припадајуће пензије од 01.01.2008. године исплати износ од 246.968,87 динара са законском затезном каматом од 01.03.2012. године до исплате, те трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од дана просуђења до исплате.

Фонд за социјално осигурање војних осигураника се противио тужби и тужбеном захтеву, навео да је дана 01.01.2008. године ступио на снагу Закон о Војсци Србије у коме је у члану 193 ст. 2 прописано да је Влада дужна да у року од 90 дана донесе акт којим ће уређивати исплату заосталог, неизмиреног дела пензија. Захтев тужника односи се на усклађивање војних пензија по правилима прописанима за 11,06%, а тужени нема управно решење за ову правну ствар, а тужбеном се пензија у свему исплаћује у складу са правноснажним решењем. Тужилац није доставио управно решење којим би доказао законски основ за вођење парнице за накнаду штете, па не постоје елементи за вођење парничног поступка већ само управног поступка, односно суштину управног спора, позивајући се на одредбу члана 82 Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Одредба члана 193 Закона о Војсци Србије и Решење о војном усклађивању пензија, предност овог дела и повичних накнада за јануар 2008. године 01 бр. 181-431/08 од 25.01.2008. године које је донео Републички Фонд ПИО не представља непосредни извор права па исплату накнаде коју тужилац тражи као штету коју је, по изводима тужбе претрпео јер тужени тужбеном није извршио усклађивање војне пензије почев од 01.01.2008. године за проценат од 11,06 % сходно решењу од 25.01.2008. године. Иако појединачног извода тужника представљало би појединачно решење надлежног управног органа, којим би тужбеном било признато право на усклађену пензију у траженом проценту. Тужени је на рочишту од 10.11.2011. године истакао и приговор месне меналожности овог суда с обзиром на пребивалиште тужилаца. Након ступања у парницу тужени Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Дирекција Покрајинског фонда је истакао приговор стварне надлежности овог суда јер се ради о управној ствари. Такође је истицао и да је тужбени захтев основан управо имајући у виду садржину члана 193 ст. 1 Закона о војсци Србије, јер се предметно изредно повећање пензија од 11,06% односи искључиво на корисника у РФ ПИО запослених а не и на кориснике војних пензија, која нису били у систему којим се уређују пензијско и инвалидско осигурање у Републици у 2007. години, при томе узавуђући на одредбу члана 75 Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Војне пензије представљају засебан систем социјалног осигурања код којег су параметри за повећање засновани на утарживању бодова у складу са Законом о Војсци Југославије и на основу Уредбе о платама и другим новчаним приманима професионалних војника и цивилних лица у ВЈ. Војне пензије су по уласку у систем пензијског и инвалидског осигурања на основу Одлуке Управног одбора Фонда усклађене почев од 01.04.2008. године за 6,97% од 01.10.2008. године за 14,13% за колико је извршено усклађивање пензија за кориснике права код РФ ПИО у 2008. години, па ни на који начин нису оштећени.

У току поступка суд је прочитао решење Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 28.11.2007. године, захтев за доношење решења о усклађивању пензије од 04.10.2010. године, потврду о пријему пензије од 04.10.2010. године, Одлуку о усклађивању војних пензија од 20.03.2008. године, Одлуку Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 04.07.2008. године, решење Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 18.10.2011. године, препоруку заштитника грађана од 11.11.2011. године, назив и мишљење сталног судског вештака мр Милоја Бубљевића од 26.03.2012. године, одговор истог вештака на примедбе туженог од 17.05.2012. године, саслушао вештака мр Милоја Бубљевића па је на основу овко изведених доказа и оценом истих утврдио следеће чињенично стање:

Решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 28.11.2007. године број 095620, тужбеном је усклађена старосна пензија на 4491,130 бодова, односно 83,0% од пензијског основа почев од 01.08.2004. године, према важећим елементима пензијског основа, те потом на 5254,025 бодова односно 83,0% од пензијског основа почев од 01.10.2005. године, према важећим елементима пензијског основа. Истим решењем стављено је ван снаге решење о усклађивању број 095620 од 27.09.2005. године, а све на

основу члана 261 Закона о Војсци Југославије и Уредбе о платама и другим повлицима приватних професионалних војника и цивилних лица у ВЈ.

Тужилац је дана 04.10.2010. године Фонду за социјално осигурање војних осигураника упутно захтев за доношење решења о усклађивању пензије, позивајући се на члан 193 Закона о Војсци Републике Србије, према коме се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу, врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање. Истим захтевом тражио је усклађивање пензије за 11,06% почев од 01.01.2008. године, наводећи да је решењем о вредности општег бода од јануара 2008. године број 181-432/08 од 25.01.2008. године, објављено у Сл. Гласнику РС број 30 од 19.02.2008. године, сходно одредбама члана 70 ст. 5 и члана 160 ст. 4 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, прописано да се усклађују пензије, вредност општег бода, новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу и новчане накнаде по основу инвалидности из члана 224 Закона о пензијском и инвалидском осигурању од 01.01.2008. године за 11,06%.

Решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника СП 095620 од 18.10.2011. године, одбијен је захтев тужиоца за усклађивање пензије у износу од 11,06% почев од 01.01.2008. године као неоснован. Према разлозима решења, тужиоцу је правослажним решењем директора Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 29.10.1991. године признато право на пензију, те је тужиоцу до 31.12.2007. године пензија остваривана у складу са одредбом члана 261 Закона о Војсци Југославије са кретањем номиналних плата професионалних војника, а на основу одлуке министра одбране. У истом решењу указано је да је чланом 197 ст. 2 Закона о Војсци Србије која је ступила на снагу 01.01.2008. године стављена ван снаге одредба члана 261 Закона о ВЈ којом је било прописано усклађивање пензија, те да је чланом 193 ст. 1 прописано да се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу Закона о ВЈ као и пензија остварених по ступању Закона о ВЈ на снагу врши по динамици и на начин утврђен законом којим се регулише пензијско и инвалидско осигурање. Чланом 21 ст. 1 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано је да се пензија од 01.04. и 01.10. текуће године усклађује на основу статистичких података са кретањем трошкова живота на територији Републике у предходних шест месеци а ставом 2 истог члана прописано је да исплата усклађене пензије тече од месец априлске односно октобарске пензије. Како је почев од 01.01.2008. године Законом о ВЈ регулисан начин усклађивања војних пензија, то је Фонд за социјално осигурање војних осигураника на основу Одлука Управног одбора Фонда, ускладио војне пензије почев од 01.04.2008. године за 6,97% и од 01.10.2008. године за 14,13% за колико је извршено усклађивање пензија за корисничке права код Републичког фонда пензијског и инвалидског осигурања у 2008. години. Одредбом члана 75 Закона о изменама ЗПИО прописано је да се, уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплати за предходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији РС у предходној години, пензије испредно усклађују од 01.01. текуће године, за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за предходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплатише у предходној години. У складу са изведеном одредбом усклађивање пензија у износу од 11,06% за корисничке права код Републичког фонда за ПИО чија је исплата извршена у првом кварталу 2008. године, односи се на испредно усклађивање пензија за 2007. годину и исто не може да се примени на усклађивање војних пензија које су за 2007. годину усклађене сагласно Закону о ВЈ два пута, односно 01.07.2007. године повећањем вредности бода са 8,740 динара на 9,020 динара и од 01.01.2008. године повећањем вредности бода са 9,020 динара на 9,400 динара. На основу наведеног и чињенице да у 2007. години корисници војних пензија нису били у

систему пенzijskog и инвалидskog osiguranja у Републици Србији, када је у питању начин усклађивања пензија, на захтев тужилаца је у овом решењу одговорено да нема правног основа за примену извршног усклађивања војних пензија у износу од 11,06% од 01.01.2008. године, да је сходно члану 208 Закона о општем управном поступку такав захтев тужилаца одбијен.

Одлуком министра одбране о усклађивању војних пензија за 2007. годину од 20.03.2008. године, новчана вредност бола за обрачунавање пензија и других новчаних накнада корисника војних пензија од 01.01.2008. године износи 9,40 динара. За кориснике војних пензија који су прво на исплату пензија остварили до 31.12.2007. године, према евиденцији Фонда за социјално осигурање војних осигураника, обрачун и исплата разлике између усклађеног износа пензије (9,40 динара) и исплаћених износа извршиће се истовремено са исплатом првог дела пензије за март 2008. године.

На основу члана 15 Уредбе о надлежности, делокругу, организацији и начину послова Фонда за социјално осигурање војних осигураника, у циљу усклађивања војних пензија сходно члану 193 став 1 Закона о војсци Србије, а на основу решења о усклађивању пензија, вредности општег бола и новчаних накнада од априла 2008. године, директора Републичког фонда ПНО 01 број 181-1932/08 од 21.04.2008. године, Управни одбор Фонда за социјално осигурање војних осигураника је дана 04.07.2008. године донео Одлуку број 21979-2 према којој ће се извршити усклађивање војних пензија и других новчаних накнада почев од 01.04.2008. године за 6,97%. Према истој Одлуци, пензије и новчане накнаде за телесно оштећење и туђу помоћ и негу усклађују се са наведеним процентом у односу на усклађену пензију по Одлуци о усклађивању војних пензија за 2007. годину, а исплата усклађене пензије вршиће се од 01.04.2008. године. У истој Одлуци је наведено и да ће Фонд итерно повећати вредност бола на износ од 10,055 динара и након тестирања и провере ову вредност применити у усклађивању војних пензија за април 2008. године.

Чланком 1 решења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање о извршеном усклађивању пензија, вредности општег бола и новчаних накнада од јулуара 2008. Године („Службени гласник РС“, број 20 од 19.02.2008. године) одређено је да се овим решењем усклађују пензије, вредности општег бола, новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу и новчане накнаде по основу инвалидности из члана 224 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, од 01.01.2008. године за 11,06%

Тужилацу је признато право на пензију Решењем Фонда СОЗО, СИ бр. 095620 од 28.11.2007. године. Тужилацу је признато право на пензију у висини од 5.254,025 болова (пензија се добија множењем наведеног броја болова са његовом вредношћу у време исплате). Тужени је обрачун и исплату пензија тужилацу вршио у складу са донетим решењем.

Тужилац је пензију примио целе 2007. године, и војна пензија тужилаца као војног осигураника у току 2007. године била је већа односно изнад 60% од просечно остварене зараде запоселног у Републици Србији без пореза и доприноса у 2007. години.

Тужилацу Јованковић Милану је обрачун и исплаћена пензија у периоду од 01.01.2008. године до 31.12.2011. године у износу од 2.865.159,51 динара. Да је тужени обрачун вршио тако да је тужилацу пензију ускладио са извршним повећањем вредности бола за 11,06 % од 01.01.2008. године, истом би у том периоду исплатио износ од 3.053.355,06 динара. Тужени је мање исплатио износ од 188.195,55 динара. Затежна камата на мање обрачунату пензију, уз принцип да дужничко-поверљачки однос настаје 20-ог у месецу за разлику из претходног месеца, износи 58.773,32 динара, закључно са 29.02.2012. године. Тако укупна разлика између исплаћених пензија које би биле обрачунате уз усклађивање од 11,06% увећана за

затезне камате износи 246.968,87 динара закључно са затезним каматама до 29.02.2012. године.

Послове обезбеђења и спровођења пензијског и инвалидског осигурања као и послове финансијског пословања која су била у надлежности Фонда за социјално осигурање војних осигурањиха, на дан 01.01.2012. године, преузео је тужени.

Целокупно чињенично стање суд је утврдио на основу писмене документације и на основу извода из мишљења и исказа вештака економско-финансијске струке од 26.03.2012. године, као и изјашњења вештака на примедбе туженог, које изведене доказе је суд савесно и брижљиво ценио, сваки доказ посебно и све доказе заједно, у смислу одредбе члана 7 и 8 ЗПП-а. Писмено документацију приложени свимста предмета, суд је ценио и у целисти прихватио као веродостојну, јер није имао разлога да у делу сумња, а странке је нису оспоравале. Извод из мишљења вештака мр Милојка Бубића од 26.03.2012. године и исказ вештака, суд је ценио и у целисти прихватио, обзиром да је испитачење извршено у складу са правилима струке, а имајући у виду да странке нису имале прилику да математичку тачност извода, те да је вештак одговорио на све истакнуте примедбе, јасно, логично и у складу са правилима струке. На основу његовог изјашњења на примедбе које је истакло тужени суд је утврдио посебно чињеницу да је војна пензија тужилаца као војног осигурањика у току 2007. године била је већа односно изнад 60% од просечно остварене зараде запосленог у Републици Србији без пореза и доприноса у 2007. години, а на основу неспорног извода тужилаца да је примао пензију за целу 2007. годину. Суд није посебно ценио одлуке судова, које се налазе прикључне списима предмета, будући да ова писмена представљају парничне радње у другим судским поступцима, те као таква нису од значаја за доношење одлуке у овој правној ствари, нити препоруку заштитника грађана а у погледу решавања овог спорног питања, јер иста због свог карактера не може бити основ за утврђење битних чињеница односно за пресуђење у овој правној ствари.

Изведени докази, у делу у којем су прихваћени чињенично и логично повезану целину, па је суд вршећи оцону изведених доказа у смислу члана 7 и 8 ЗПП-а нашао да тужбени захтев није основан.

Одредбом члана 17 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да суд током делог поступка по службеној дужности дази на своју стварну надлежност. Чланом 22 Закона о уређењу судова, прописано је да Основни суд суди у првом степену у грађанско правним споровима ако за поједине од њих није надлежни други суд. Чланом 1 Закона о облигационим односима, предвиђено је да су облигациони односи односи који настају из уговора, проузроковања штете, стварања без основа, последица без намета, једностране изјаве воље и других законом утврђених чињеница. Имајући у виду наведене законске одредбе, суд је нашао да је истакнути приговор стварне надлежности неоснован, будући да се у конкретном случају ради о грађанско-правном спору у ком је предмет тужбеног захтева наплада материјалне штете и то у висини од 246.968,87 динара, а који спор у складу са цитираним законским одредбама, спада у стварну надлежност Основног суда.

Неосновано је стављен и приговор неке надлежности овог суда имајући у виду одредбу члана 45 ст. 1 ЗПП-а, те да су штетне последице с обзиром на пребивалиште тужилаца, настале на подручју Основног суда у Новом Саду где тужилац остварује предметни примања.

Чланом 172 став 1 Закона о облигационим односима, прописано је да правно лице одговорно за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Одредбом члана 193 став 1 Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“ број 116/07 који закон је ступио на снагу 01.01.2008. године) прописано је да се усклађивање износа пензије војних осигураника, остварених до дана ступања на снагу наведеног закона, врши по динамички и на начин утврђен Законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Одредбом члана 21 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 85/05) прописано је да се пензија од 01. априла и 01. октобра текуће године, усклађује на основу статистичких података са кретањем трошкова живота на територији републике у претходних 6 месеци, док је ставом 2 истог члана прописано да плата усклађено пензије тече од исплате априлске, односно октобарске пензије. Чланом 75 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 85/05), прописано је да се уколико просечан износ пензије користица у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике у претходној години, пензије ванредно усклађују од 01. јануара текуће године за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину користица у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у претходној години. Чланом 79 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 101/2010), предвиђено је да је послове обезбеђења и спровођења пензијског и инвалидског осигурања као и послове финансијског пословања који су били у надлежности Фонда за социјално осигурање војних осигураника, на дан 01.01.2012. године, преузео тужени. Ставом 2 наведеног закона, прописано је да се обезбеђење и спровођење пензијског и инвалидског осигурања из става 1 овог члана, у односу на права из пензијског и инвалидског осигурања, односи на право на пензију, право на додатак за помоћ и негу и право на новчану валанду за телесно оштећење, док је ставом 3, предвиђено да латом преузимања послова обезбеђења и спровођења пензијског и инвалидског осигурања из става 1 овог члана, тужени преузима њиховину, обавезе и запосленс од Фонда за социјално осигурање војних осигураника, у делу који се односи на послове пензијског и инвалидског осигурања.

Конкретно, у предметној парници није било спорно да је Фонд за социјално осигурање војних инвалида, вршио у предметном периоду усклађивање пензија војних пензионера, па и тужаоца, по динамички и на начин којим се регулише пензијско и инвалидско осигурање. Међутим, тужилац је свој тужбени захтев за накнадно материјалне штете за спорни период засновао на чињеници да је орган Фонда за социјално осигурање војних инвалида, пропустио да донесе решење о извршеном усклађивању пензија, почев од 01.01.2008. године за 11,06%, а иако је то учинио тужени, својим решењем објављеним у Службеном гласнику РС број 20 од 19.02.2008. године.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, те цитиране одредбе материјалног права, суд је мишљена да је орган Фонда за социјално осигурање војних инвалида, који је у утуженом периоду био надлежан за пензије тужаоца, поступио законито када није донео решење о извршеном усклађивању војних пензија, односно такви захтев тужаоца одбио, почев од 01.01.2008. године за 11,06%, јер за то није постојало правни основ.

Напомена, ступањем на снагу Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“ број 116/07) дана 01.01.2008. године, одредбом члана 197 став 2, стављена је ван снаге одредба члана 261 Закона о Војсци Југославије, којом је прописано усклађивање војних пензија са платама професионалних војника истог члана и положаја, док је чланом 193 став 1 Закона о Војсци Србије прописано да се усклађивање износа пензија војних осигураника и износ

пензија остварених по ступању на снагу јавног закона, врши по динамички и на начин утврђен Законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Корисници војних пензија су тек почели од 01.01.2008. године, када је ступио на снагу Закон о војсци Србије преведени у систем и режим који је регулисан Законом о пензијском и инвалидском осигурању, из чега проистиче да се пре тога, дакле у 2007. години, на њих није могао примењивати Закон о пензијском и инвалидском осигурању, па ни одредба члана 75 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, јер се усклађивање пензија по истој одредби врши на основу статистичких података са кретањем трошкова живота на територији Републике у претходних 6 месеци. Према томе, тужноцу, као кориснику војне пензије, а почев од 01.01.2008. године, пензија није могла бити вавремено усклађена за претходну годину, сходно напред наведеном одредбом Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, а током поступка није било ни споро да је у претходној години, тј. у 2007. години, Фонд за социјално осигурање војних инвалида, ускладио пензије сагласно претходно наведеном Законом о Војсци Југославије.

При наведеном, чак и да су корисници војних пензија били у систему и режиму пензијског и инвалидског осигурања корисника пензија у осигурању запослених у 2007. године, није био испуњен услов за вавремено усклађивање пензија почев од 01.01.2008. године, прописан одредбом члана 75 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике претходној години“) јер је утврђено да је пензија тужноца била већа од 60% од просечне зараде у Републици Србији за 2007. годину.

Чињеница да је сада тужени у овој правној ствари Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање који је и донео решење о вавременом усклађивању пензија, а који је ступио у ову вавремену на место туженог сходно одредби члана 79 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, ипак од утицаја на доношење другачије одлуке у овој правној ствари стога што корисницима војних пензија, пензије нису могле бити усклађене почев од 01.01.2008. године за 11,06% по динамички и на начин утврђен Законом којим се регулише пензијско и инвалидско осигурање корисника у осигурању запослених, будући да корисници војних пензија нису били у систему којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање у Републици Србији у 2007. години, а како је тужноцу већ извршено усклађивање пензије за 2007. годину када се корисницима војних пензија вршило усклађивање по одредбама Закона о војсци Југославије, то тужноцу није причињена ни штета због незаконитог рада органа туженог сходно одредби члана 172 Закона о облигационим односима, због чега је суд тужбени захтев као и захтев тужноца за накнаду трошкова парничног поступка одбио, те донео одлуку као у изреци.

Тужени у овом поступку није имао трошкове на име судских такси, па му ови трошкови нису на досуђени.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде дозвољена је жалба у року од 8 дана од дана пријема прелиминарне Вршном суду у Новом Саду а путем овог суда.

